

Dones de l'Hospitalet, agents de canvi social

M. Pau Trayner Vilanova

Conxa Llinàs Carmona

Professores jubilades

El treball que han fet les dones en el si de les seves associacions ha estat per a nosaltres una descoberta que no hem volgut callar. Avui la posem a les vostres mans.

El llibre *Dones de l'Hospitalet, agents de canvi social*, dins la col·lecció de Josefina Gómez Olivares en el seu núm. 4, editat pel Centre d'Estudis de l'Hospitalet el 2013, ha fet possible que es conegui l'experiència compartida amb aquelles que, d'una manera invisible, han donat resposta per crear espais de comunicació, convivència, promoció, coneixement, suport, oci, etc. Això ha comportat que les seves vides fessin un gran pas per esdevenir visibles en la societat i transformar-la.

Els espais cedits per les administracions públiques i polítiques, CAID i Consell Municipal de les Dones, com també aquells sorgits de l'interès per la recerca històrica de la ciutat, com el Centre d'Estudis de l'Hospitalet, ens han permès conèixer-nos entre nosaltres i intercanviar idees i projectes. La participació de totes les dones de les diverses associacions ha desplegat un teixit d'activitats que ha despertat i estimulat la nostra creativitat per obrir camins i sensibilitzar la nostra ciutat en aquelles qüestions que ens afecten. El llibre és un recull d'aquestes activitats i un reconeixement a les seves protagonistes.

- Les dones hi som
- Les dones sabem fer
- Les dones fem

Agraïm a qui ho ha fet possible: CEL'H, CAID i associacions de dones que hi participen. Des d'aquí ens felicitem totes. Vàrem pensar juntes la realització del llibre i ho hem assolit. Les dones de l'Hospitalet anirem fent.

Els grups representats són:

ASSOCIACIONS DE DONES DE L'HOSPITALET

1970: Associació de Veïns de Sant Josep: Vocalia de dones. Seu carrer Galvany

1970: Vocalia de Dones Associació Veïns/Veïnes Sant Josep. Seu carrer Ebre

1973: Grup de Dones de Can Serra

1984: Grup de Dones de Santa Eulàlia

1988: Associació sociocultural Vivències
1992: Associació Eurodona
1995: Grup de Dones de la Maredeu de Bellvitge
1997: Associació de Vídues
1998: Grup de Dones del Centre
1998: Grup de Dones del Gornal
1999: Fòrum de Dones de l'Hospitalet
1999: Vocalia de la Dona de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de l'Hospitalet.
2002: Mujeres Pa'lante
2004: ACAF (Associació Catalana d'afectats/es de Fibromialgia, fatiga crònica i síndrome de sensibilitat química múltiple.
2007: Grup de Dones Collblanc-Torrassa
2010: Candell'Hart, Bellvitge
2010: Grup de Dones C.Estudis de l'H. TEIXIM EL NOSTRE FUTUR.

Les activitats, les experiències viscudes en els diferents grups, i els testimonis personals ens donen material suficient per afirmar com es va fent la vida de les dones i la seva transformació, incidint al mateix temps en la creació d'espais de nou color que donen força a la seva decisió com a dones que han après la importància del seu ésser i la força d'una llibertat desconeguda per elles fins llavors.

BREU ANÀLISI

Els testimonis són un material molt ric que ens proporciona informació sobre dones que han fet un procés en les seves vides per assolir aquells drets que, en la seva pròpia lluita, han fet possible generar espais dins la societat que abans no existien.

Tenir sempre present els dos blocs estructurals que es donen en la societat, l'espai privat i l'espai públic, possibilita mirar el canvi social a dos nivells.

Un i altre han quedat transformats gràcies a la presa de consciència de les dones, les quals han tingut una vida molt marcada per una estructura patriarcal que ha invisibilitat massa temps la seva actitud valenta per poder fer un món més just i paritari per als seus fills i filles i per a elles mateixes. A partir d'una vida viscuda només de cara als altres, pares, marit i criatures, han descobert que elles també existien i tenien una vida pròpia.

a) ESPAI PRIVAT

Reorganitzen la pròpia vida.

Un fet importantíssim, clau d'aquest creixement humà es " ATREVIR-SE" a tenir temps per a elles. Han vist que són capaces d'aconseguir-ho quan descobreixen una nova manera de viure. El temps per a elles els obre camins vers activitats de relació cultural i oci.

1. Trets feministes.

El primer és saber que hi són, i com a tal realitat, també tenen els seus drets en front de la vida que, si per una part l'amplien amb nous éssers, per altra, aquest fet no les esclavitzava, sinó que les reorienta per fer que el fruit de la seva opció maternal les obliga a no renunciar a tenir contacte en els cercles socials on s'han d'introduir els seus fills i filles i, per això, elles també han de conèixer la seva evolució i transformació a través dels temps i la tècnica.

2. Canvis en la vida familiar.

Els canvis en la seva pròpia vida incideixen en una nova reorganització interna de l'espai familiar que, "SENSE DEIXAR LES SEVES OBLIGACIONS", poden obrir-se a noves activitats que enriqueixen la seva vida i la dels que conviuen més a prop d'elles.

b) ESPAI PÚBLIC

Participació pública: Oci i cultura.

Sense proposar-s'ho s'obren a la participació pública tant amb l'oci com en la cultura.

1.- Participació en grups que reforcen la seva identitat.

La capacitat comunicativa que tenen les dones quan es troben amb d'altres dones els fa descobrir que, moltes vegades, els seus problemes no són personals sinó estructurals i, per això mateix, amb possibilitats de canvi o transformació que saben anar construint a través de les seves activitats.

2.- Activitats dels grups.

Les activitats dels grups ens han donat informació d'allò que enforteix la seva autoestima i quines enriqueixen la seva vida.

1) Aspectes que enforteixen l'autoestima:

Prendre consciència que la seva situació concreta és part d'un sistema que margina la dona i la menysvalora per poder sobreestimar la realitat masculina, fa que es vagin adquirint eines per poder expressar els seus sentiments, valoracions, gustos etc., sense la crítica i el menyspreu de frases com "tu no hi entens d'això". Constatar que moltes dones, amb el seu propi esforç, han arribat a sentir-se amb possibilitats personals per fer allò que desitgen, i com el desig les transforma per dins i els dona forces per actuar de cara enfora. Elles també són éssers que cal estimar, tenir-ne cura i ajudar perquè arribin al total desenvolupament de les seves capacitats humanes.

2) Quines activitats enriqueixen les seves vides:

Descobreixen que treure barreres externes —no estar tancada a casa— o barreres internes -la comunicació- ens fa créixer. Fer l'experiència nova, potser mai pensada per una mateixa, però descoberta entre totes, és un estímul que enforteix la pròpia per-

sonalitat i fins i tot pot transformar-la vers allò que en el més íntim del seu ésser havia somniat, desitjat i potser sempre rebutjat per creure's incapaç de ser d'una altra manera i anar forjant la seva pròpia manera de ser.

c) CONCLUSIONS D'INCIDÈNCIA EN EL CANVI SOCIAL

Voldríem que les conclusions fossin com espurnes de llum que ens il·luminessin per copsar tota l'amplitud i la força de les accions que fem les dones que amb els canvis de valors assolits ens convertim en vertaderes agents de canvi social.

El segle XXI moltes vegades es diu que és el segle de les dones. És veritat que a molts llocs en els quals mai havíem arribat, ara hi som i ho fem bé. Per això estem segures que juntes sabem teixir el nostre futur, el de la ciutat, i anem transformant positivament el món que ens ha tocat viure.

• Participació pública

Fan visible l'activitat de les dones. Encara que sigui difícil el reconeixement públic de les activitats de les dones com a participants en la realitat social, i la seva incidència en els canvis globals, quan es parla de la seva incidència a nivell econòmic encara es fa més difícil, perquè voldria dir acceptar que les estructures econòmiques hegemòniques tenen marginada com a improductiva la meitat de la societat.

Nosaltres, amb el nostre treball de recerca entre els grups de Dones de l'Hospitalet, hem constatat que si les organitzacions de dones, a nivell social van fent la transformació de la societat, obligant a les administracions a donar solució als problemes de salut, habitatge, escola i lleure, que com moltes dones d'aquests grups organitzats, han estat en la seva joventut amb les lluites reivindicatives dels seus barris, avui saben crear estratègies per donar resposta a somnis que havien tingut per poder-se desenvolupar com a dones amb llibertat, organitzades, en la ciutat que viuen.

• Canvis de valors

El fet de l'organització associativa fa possible que vagin assumint el canvi de valors que moltes vegades s'ha heretat de l'estructura patriarcal i queda clar que quan són elles les que tenen l'última paraula fomenten valors alternatius, espais igualitaris, no jerarquitats, prenen les decisions per consens. Sempre hi ha un gran sentit de festa, són solidàries entre elles i també moltes d'elles pacifistes.

Superades les dificultats de la família, per tenir ja els fills i les filles grans i "col·locats", descobreixen noves estructures possibles menys anquilosades. S'ha de fer la feina, però quan la puguin fer, prescindint de formes impositives i desenvolupant les participatives.

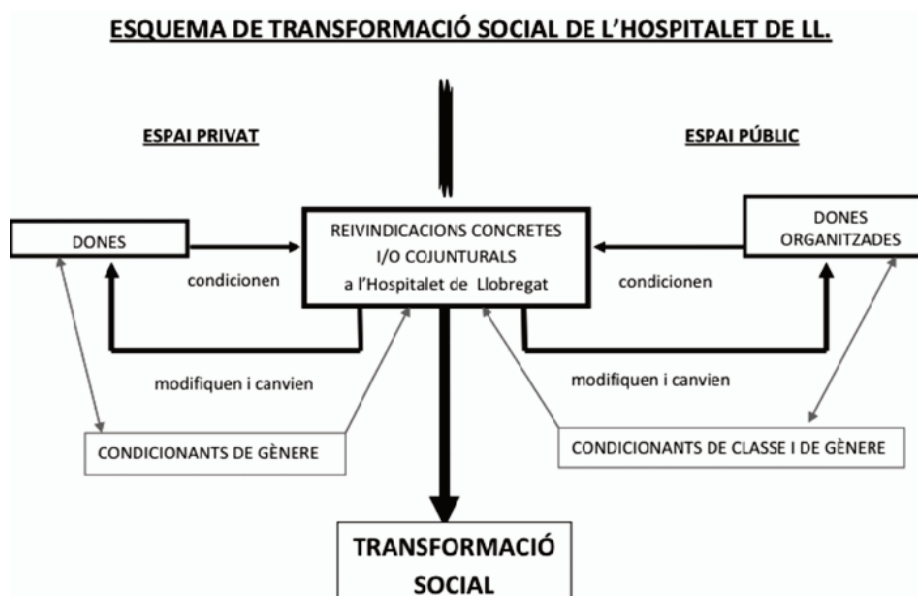
Com que els objectius són clars, es pot decidir per consens i sempre, entre totes, arriben allà on s'havien proposat.

Quan en aquestes organitzacions s'hi troben dones de diferents formacions acadèmiques, va sorgint una manera d'actuar de la qual totes surten avantatjades. Els valoren les diferents capacitats i normalment es posen al servei de totes.

Sense adonar-se'n van transformant el seu entorn amb una democràcia directa i participativa. Amb normalitat, arriben a l'autodeterminació i la seva lluita esdevé per assolir una real igualtat entre totes.

• Agents de canvi social

Tota aquesta activitat político-social, sorgida de la voluntat de relacionar-se i avançar amb decisió cap a unes realitats noves que formin un món més just i agradable, va impregnant el teixit social que a poc a poc es va transformant i adquirint nous models de vida.

Aquest esquema representa les forces que van estructurant les transformacions socials i com reivindicacions i accions grupals ajuden les dones a crear nous espais que siguin més justos per fer una ciutat més participativa, solidària, joiosa i lliure.